

FSSM 3-7

Frankfortilainen asteikko valikoivan puhumattomuuden arvioimiseksi

Tämän kyselylomakkeen tarkoitus on auttaa meitä ymmärtämään lapsesi ongelmia. Joidenkin lasten käytös vaikuttaa tietyissä tilanteissa tai tiettyjä henkilöitä kohtaan ujoilta, estyneeltä, pelokkaalta, tai harvasanaiselta, tai he saattavat jopa olla puhumatta kokonaan. Seuraavat kysymykset koskevat jokapäiväisiä tilanteita lapsesi elämässä, ja niiden on tarkoitus selvittää, ilmeneekö lapsellasi tällaisia vaikeuksia. Ei ole olemassa "oikeita" tai "väärä" vastauksia. Rastita vaihtoehto, joka sopii mielestäsi parhaiten.

Lapsen ikä: _____	Lapsen sukupuoli: ☐ M ☐ N
Olet: ☐ äiti ☐ isä	
Päivämäärä: _____	

Arvioi ensin, pitävätkö seuraavat kysymykset lapsesi kohdalla paikkansa.

Yleinen puhekäyttäytyminen		Kyllä	Ei
1	Onko niin, että lapsesi ei puhu tietyissä tilanteissa ja/tai tiettyjen henkilöiden kanssa, vaikka häneltä odotetaan sitä?	1	0
2	Puhuuko hän tietyissä tilanteissa ja/tai tiettyjen henkilöiden kanssa vain erittäin hiljaisella äänellä ja soinnittomasti tai vain yksittäisiä sanoja käyttäen?	1	0
3	Onko hän joissakin tilanteissa kykenemätön ravistamaan päätään, nyökkäämään tai osoittamaan jotain sormellaan, kun häneltä pyydetään sitä?	1	0
4	Vaikuttaako hän mielestäsi tietyissä tilanteissa hitaalta liikkeissään tai lähes jähmettyneeltä?	1	0
5	Näyttääkö hänen ilmeensä tietyissä tilanteissa vähemmän eloisalta tai jopa ilmeettömältä ja jähmettyneeltä?	1	0
6	Vaikeneeko hän yhä enemmän, mitä enemmän häntä kehoitetaan puhumaan?	1	0
7	Laskeeko hän tietyissä tilanteissa katseensa ja/tai välttääkö hän katsekontaktia, kun häntä puhutellaan?	1	0
8	Tukahduttaako lapsesi tietyissä tilanteissa ääniä (esim. yskiminen, aivastus, rykiminen, nauru, itku)?	1	0
9	Pyrkiikö lapsesi välttämään vetäytymällä, vastustamalla tai kieltäytymällä tilanteita, joissa hänen odotetaan puhuvan?	1	0
10	Onko lapsen puhekäyttäytymisessä kotona (pikemminkin puhelias) ja kodin ulkopuolella (vähäpuheinen, puhumaton) olemassa selkeä ero?	1	0

Arvioi seuraavaksi lapsesi puhekäyttäytymistä erilaisissa tilanteissa päiväkodissa. Jos et ole varma arviostasi, voit kysyä asiasta vastaavalta varhaiskasvatuksen opettajalta.

Puhekäyttäytyminen päiväkodissa		Ei lainkaan	Ei juurikaan	Osittain	Rajallisesti (esim. niukkasanaisesti tai kuiskaten tai vain kehoitettaessa)	Ongelmitta
1	Puhuuko lapsesi tuolipiirissä?	4	3	2	1	0
2	Laulaako hän muiden lasten mukana?	4	3	2	1	0
3	Osallistuuko hän liikkumisleikkeihin käsillään?	4	3	2	1	0
4	Osallistuuko lapsesi urheiluleikkeihin?	4	3	2	1	0
5	Puhuuko hän päiväkodissa äidin ja/tai isän kanssa siten, että muut voivat kuulla?	4	3	2	1	0
6	Leikkiikö lapsesi yleisesti ottaen kaikkien lasten kanssa (tyttöjen ja poikien)?	4	3	2	1	0
7	Leikkiikö lapsesi joidenkin tiettyjen lasten kanssa?	4	3	2	1	0
8	Puhuuko hän yleisesti ottaen kaikkien lasten kanssa (tyttöjen ja poikien)?	4	3	2	1	0
9	Puhuuko hän joidenkin tiettyjen lasten kanssa?	4	3	2	1	0
10	Puhuuko hän kaikkien varhaiskasvatuksen opettajien tai lastenhoitajien kanssa?	4	3	2	1	0
11	Puhuuko hän joidenkin tiettyjen varhaiskasvatuksen opettajien tai lastenhoitajien kanssa?	4	3	2	1	0
12	Puhuuko hän muiden päiväkodissa työskentelevien henkilöiden kanssa (johtaja, keittäjä)?	4	3	2	1	0
13	Vastaako hän varhaiskasvatuksen opettajien tai lastenhoitajien tervehyksiin ja hyvästelyihin?	4	3	2	1	0
14	Puhuuko hän päiväkodissa henkilökohtaisista asioista (tunteet, tarpeet, päätökset, ristiriidat, toiveet, kokemukset)?	4	3	2	1	0
15	Puhuuko hän tiettyä suoritustasoa vaativia tehtäviä tehdessään (esim. esikouluopetus) tai tuntiessaan, että hänen suoritustaan arvioidaan?	4	3	2	1	0
16	Puhuuko hän varhaiskasvatuksen opettajille tai lastenhoitajille tarvitessaan apua, jos hän on satuttanut itsensä tai hänen on päästävä WC:hen?	4	3	2	1	0

Arvioi nyt lapsesi puhekäyttäytymistä julkisilla paikoilla.

Puhekäyttäytyminen julkisilla paikoilla		Ei lainkaan	Ei juurikaan	Osittain	Rajallisesti (esim. niukkasanaisesti tai kuiskaten tai vain kehotettaessa)	Ongelmitta
1	Puhuuko lapsesi äitinsä ja/tai isänsä kanssa muiden henkilöiden läsnä ollessa?	4	3	2	1	0
2	Puhuuko hän vieraiden lasten kanssa leikkipaikalla, jos he puhuttelevat häntä?	4	3	2	1	0
3	Alkaako hän puhua vieraiden lasten kanssa?	4	3	2	1	0
4	Puhuuko hän naapurien lasten kanssa?	4	3	2	1	0
5	Puhuuko hän ystäviensä kanssa heidän kodissaan?	4	3	2	1	0
6	Puhuuko hän leikkitovereidensa vanhempien kanssa?	4	3	2	1	0
7	Puhuuko hän erilaisessa ryhmä- ja seuratoiminnassa (musiikkikerho, pyhäkoulu, urheilu jne.)?	4	3	2	1	0
8	Vastaako hän myyjien tai palveluhenkilökunnan kysymyksiin (ravintolassa, leipomossa, jäätelökioski)?	4	3	2	1	0
9	Puhuuko hän lastenlääkärin kanssa?	4	3	2	1	0
10	Puhuuko hän tuttujen aikuisten kanssa (esim. vanhempien ystävät)?	4	3	2	1	0
11	Puhuuko hän naapureiden kanssa?	4	3	2	1	0
12	Puhuuko hän vieraiden aikuisten kanssa?	4	3	2	1	0
13	Vastaako lapsesi muiden tervehdyksiin tai hyvästelyihin?	4	3	2	1	0
14	Kertooko hän kodin ulkopuolella perinpohjaisesti jostain kokemuksestaan tai tapahtumasta?	4	3	2	1	0
15	Puhuuko hän kodin ulkopuolella henkilökohtaisista aiheista (tunteet, toiveet, tarpeet, ristiriidat, päätökset)?	4	3	2	1	0

Arvioi nyt lapsesi puhekäyttäytymistä kotona tutussa ympäristössä.

Puhekäyttäytyminen kotona		Ei lainkaan	Ei juurikaan	Osittain	Rajallisesti (esim. niukkasanaisesti tai kuiskaten tai vain kehoitettaessa)	Ongelmitta
1	Puhuuko lapsesi kaikkien läheisten perheenjäsenten kanssa (äiti, isä, sisarukset)?	4	3	2	1	0
2	Puhuuko hän isovanhempien, tätien ja setien kanssa?	4	3	2	1	0
3	Puhuuko hän muiden sukulaisten/-nuorten kanssa?	4	3	2	1	0
4	Puhuuko hän kotona henkilökohtaisista aiheista (tunteet, toiveet, tarpeet, ristiriidat, kokemukset, päätökset)?	4	3	2	1	0
5	Puhuuko hän kotona lähimpien perheenjäsenten kanssa myös silloin, kun käymässä on tuttavilla (vanhempien ystäviä, naapureita yms.), jotka voivat kuulla?	4	3	2	1	0
6	Puhuuko hän kotona lähimpien perheenjäsenten kanssa myös silloin, kun käymässä on vieraita, jotka voivat kuulla?	4	3	2	1	0
7	Puhuuko hän kotonaan omien ystäviensä kanssa?	4	3	2	1	0
8	Puhuuko hän kotona vanhempiensa ystävien kanssa?	4	3	2	1	0
9	Puhuuko hän kotona lapsenvahdin kanssa?	4	3	2	1	0
10	Puhuuko hän puhelimessa ystävien ja sukulaisten kanssa?	4	3	2	1	0

Tarkasta vielä kerran, että olet vastannut kaikkiin kysymyksiin.

Kiitos paljon!